

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumerarea se face în Săbiiu la expeditorul foiei pe afară la c. r. poște cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Prețului prenumerării pentru Săbiiu este pe anu 7 fl. y. a. iar pe o jumătate de anu 3 fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iara pe o jumătate de anu 4 fl. y. a. Pentru princip. și țierii s'areine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platesc pentru întâia oră cu 7 cr., sigilu, pentru a doua oră cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Nr. 62. ANULU XIX.

Săbiiu, in 5 17 Augustu 1871.

Adunarea generală

a Asociațiunei transilvane române pentru literatură și cultură a poporului român.

(Urmare.)

La cuventarea Ilustr. sele d'nei vice-pres. respunse d'ui vicariu gr. cath. din Făgărașiu Antonelli, bineventându Adunarea generală, cu care ocaziune transpune Asociațiunei sum'a amintita de 3265 fl. sacrificiul românilor din districtul Făgărașului pe altariulu național dedicatu literaturii și culturii. Unu momentu binefacetoriu pentru inimile impartiale a fostu încâtu-va acelu pasagiu din responsulu d'ui vicariu, in carele atinsese, ea cultura poporului român se va desvolta progresându, câtu tempu Asociațiunea va fi condusa de presiedinti precum au fostu cei de până acum.

Dupa citirea rapoartelor comitetului venira la rendu disertatiunile. D'ui profesor de teologia și pedagogia la Institutulu gr. or. din Săbiiu și protopresbiteru alu Scaunului Săbiiului alu doilea, Ioanu Popescu, a disertatu despre cultura in genere și apoi cu privire la români; D'ui vicariu gr. cat. a disertatu in modu monograficu asupr'a istoriei Făgărașului, in fine d'ui directoru și invetiatiu alu școlii capitale gr. or. din Făgărașiu, Ioanu Dim'a Petrascu, despre școle. Tote trei fura ascultate cu placere, pentru ca tote trei erau si interesante pentru ascultatori și bine alcătuite de autori lor. O parte din ascultatori au fostu cam cu putiena rabdare la datele cele multe istorice, dar interesante, citate de d'ui vicariu; cu tote că lucrarea face onore scrietoriului ei.

Urmăz d'ui incheierea ședinței banchetulu. La acest'a toastulu celu dintâu se aduse de Il. S. vice-presied., pentru Maj. sea Imperatulu și Regele nostru Franciscu Iosifu I., carele se primi cu entusiasm și căru urmându-i imnulu poporulu, membrii banchetulu, sub tempulu esecutării, stelera in picioare; D'ui Baritiu radică unu toastu pentru armata Majestății Sele Imperatulu și Regelui; D'ui Făgărașianu radică pentru Escel. Sea Presied., și d'ui Codru Dragusianu pentru Il. Sea d'ui vice-presiedinte. Urmă acum unu toastu, potu dice, unulu dintre cele mai frumoșe, pentru ca exprimă nu numai curtenire seu frase obicinuite adese-ori la asemenea ocaziuni, ci adevăruri. D'ui protopresbiteru gr. cat. din Săbiiu Ioanu Rusu radică unu toastu pentru „barbatulu, carele a contribuitu mai multu la întemeierea Asociațiunei, bă carele se pôte dice ca este adevăratulu întemeiatoru alu Asociațiunei și carele pre lângă acest'a si-a câștigatu merite neperitoare pentru națiunea și biserica sea: pentru Escel. S. Metropolitulu Andreiu Baronu de Siagun'a." Constatăm unu adevăr cându dicem, ca d'ui prot. a fostu inspiratu, pentru ca a fostu celu mai norocosu toastatoru in ceea ce privește frumseti'a și tonulu vorbirii și de aceea amu și consimțitu din inima la toastulu celu atât de bine accentuat și nimeritu. D'ui prot. gr. or. alu Brănului, I. Metianu, a radicatu toastu pentru Esc. Sea Metropolitulu gr. cat. Ioanu Vancea.

D'ui colonelu Dobler comandantulu garniziunei toastă pentru progresarea Asociațiunei. D'ui Schullerus, parochulu evang. din locu, atinsese in toastulu seu progresulu celu rapede alu românilor și poști viața îndelungata Asociațiunei. D'ui Bistrăi vorbi, in toastulu seu pentru înfrățire, cu argumente istorice, despre necesitatea înfrățirii românilor cu magiarii. Mai radică apoi d'ui Elia Macelariu pentru făgărașieni, cari s'au arătat ospitali față cu membrii Asociațiunei. Toastele ce mai urmara suntu mai de pătina însemnate de si fura si bune dintr'eesele.

Ser'a a fostu concertulu datu de d'oi d'ui Piosiu și de d'oi d'ui Dim'a frati și dr. Nicolau

Poppu. Toti concertantii au sâceratu aplandări din partea auditorilor. Venitul curatu alu acestei petreceri trece pres'e 240 fl. și s'a destinatu pentru academi'a de drepturi, ce are sa se înființeze.

Aceste suntu datele cele mai marcate din d'ui prima a ședințelor adunării din acestu anu. Mai marcate suntu inse unele date din d'ui a doua a ședințelor și adica partea aceea, unde se desbatu bugetulu anualu. *)

(Va urmă)

Cuventulu Il. S. vice-presied. Asociațiunei Iacobi Bolog'a

la deschiderea adunării generale in Făgărașiu la 7 Augustu 1871.

Marita adunare! Prea onoratiilor domni și frati!

Cându cantu in pregiuru de mine, mi strabatu inim'a unele simțiri siesi de totu opuse: simțulu de dorere, de ingrigire și simțulu de bucuria, de mângăere, de bună speranția.

Simtu, domnilor mei! o dorere neesprimăvera, cautându și neaflându in mîdioloculu nostru, in fruntea noastră, pre alesulu nostru conducatoru, nevedindu pre Escelenti'a Sea, domnulu Ladislau Bas. Poppu, pre prea demnulu presiedinte alu „asociațiunei transilvane pentru literatură română și cultură a poporului român“, ocupându scaunulu presiedialu, și conducendu adunarea generala cu factulu numai lui propriu, cu aceea întieptiune rara, care ne facea totu-dé-un'a, și dela începutulu consultariilor noastre, sa fimu odihniti, sa fimu securi despre bun'a lor finire, și despre rezultatele favoritoare causei, de care ne ocupămu.

Unu morbu fatalu, care nu de multu ne facu sa tremurăm, ingrigiati foarte de vieti'a acestui scumpu, rar barbatu, acestui român iubitoru și iubitu de români, i rapi puterile trupesci intr'atât'a, câtu i facu imposibile o ocupare mai fatigiosă cu afacerile asociatiunei noastre; nu i permise, a ne demonstra prin fapta si astu anu, precum o facu in anii trecuti, ca de acolo, unde se cere desvoltare de activitate in favorea poporului nostru, densulu nu lipsește, ci aduce ori-ce sacrificiu, conlucrându la cultivarea acestui iubitu popor; nu i permise, a veni si a ne conduce adunarea generala din astu anu. O dăuna acest'a pentru noi toti, domnilor! destulu de mare, destulu de simțibile! O dorere acest'a, domnilor! a cărei alinare o amu potu in câtuva află in aceea convingere a noastră, ca iubitu nostru frate lipsește dintre noi nu din alta cauza, ci numai, pentru ca inca nu e deplinu restauratu, apoi in reconvașcenti'a confratelui nostru, care ne da fundata speranția, ca si va recâștigă pre deplinu puterile, ca vrea bunulu Ddieu sa ni-lu tieha inca molți ani chiaru in interesulu, in favorea acestei institutiuni a noastre.

Asi așafia!

Sa traiasca Escelenti'a Sea, presiedintele asociatiunei noastre!

Me cuprinde mai încolo, domnilor! unu simțiu de ingrigire, de nedumerire. Suntu adica ingrigiatu de mine insumi, de numele, de reputatiunea mea, cându vedu, ca sarcin'a, pre carele eră sa o pôte puterile cele tari și mari, puterile probate ale unui barbatu încaruntitu in ducerea presiedialor, cade asupr'a mea, care mai multu m'amu ocupatu de servitiulu gregariulu, decâtu de chiamarea conducatoriulu, și care si acum prea bucurosu m'asu ocupă de celu d'intâu, că de unulu mai usioru,

*) Fiindu că publicămu adi cuventarea de deschidere dela adunarea generală, facemu că ceea-lalta parte a raportulu sa urmeze in nrulu viitoriu. Red.

mai potrivitu facultăților mele intelectuali. Cădo pre mine cam pre neasteptate acesta sarcina și me sileșce sa me întreb: de suntu in stare a o purta?

Asiu respunde fără de nici o esitare și a buna sēma negativu la întrebarea acest'a, dēca nu asiu avē mângăitōrea conșetintia, ca me aflu între frati mei cei adeverali; între români de acei'a, cari si iubescu din adenculu inimei națiunea; cari lucra cu cugetulu celu mai curatu spre prosperarea ei; cari se spriginescu impromutatu; cari spriginescu pre singuratici chiaru si in favorea totalității, și cari — suntu convinsu — me voru sprigini si pre mine la suportarea acestei sarcine, ca prin urmăre spriginulu, succursulu domniilor vōstre, fratilor mei! va astupă lacunele, care le aru causă defectușele mele puteri; ier' inasut'a-ve bunătate nu mi va denegă indulgenti'a, paciēti'a și scus'a, de care amu trebuintia.

Deci in aceste convingeri ve ceru, ve rogu ajutorulu fratilor, și — siguru despre elu — facu sa dispara tota ingrigirea, și dau espressionē altui simțiu diametralu opusu celorlaltor amintite; simțulu de bucuria, de mângăere, de bună speranția.

Mi salta inim'a de bucuria, cându me nitu la acest'a adunare, atât de marētia, cându vedu cāti barbati ilustri, cāti barbati pre deplinu devotati progresulu preste totu si cu deosebire progresulu naționalu român cuprinde ea in sinulu seu; cându știu, ca toti membrii acestei stralucite adunari au alergatu încōce cu dorulu celu mai înflacaratu, de a face totu ce se cere spre promovarea literaturii române și spre desceptarea, spre luminarea poporului român.

Domnilor și fratilor! Presenti'a domniilor vōstre, numerulu celu însemnatu, in care a-ti concursu, mi da curagiulu, me îndreptătesce sa constatezu cu multa placere și cu deplina mângăere sufletēscă, ca a strabatutu sufletele românilor, convingerea acea, ca numai desvolțarea facultăților spirituali, numai luminarea mintiei, numai cultu'a cea adevărata norocescu, fericescu pre omu, va noroci; va ferici pre poporulu român, care fără de vin'a sea sta inca departe, departe de norocire, de fericiere. Constatezu cu mare mângăere, cu deplina îndestulire, ca domniilor vōstre ve jace la inima acest'a norocire, acest'a fericiere a poporului român, pentru ca ati alergatu din mai tote unghiurilo locuite de români, încōce, că cu frati făgărașieni dimpreuna sa ve desvolțatu puterile materiali și spirituali, conlucrându spre ajungerea scopulu asociatiunei noastre, care nu e altulu decâtu promovarea literaturii române și cultivarea poporului român, va sa dica implinirea condițiunei, dela carea depindē norocirea, fericierea lui. Fatigelo, sacrificielo domniilor vōstre, domnilor mei! ne garantēza ajungerea amintitulu scopu. Deci in cea mai buna speranția in unu viitoriu mai fericitu alu poporulu român, și in firma credinția, ca vomu ajunge acestu viitoriu, ve salutu pre domni'a vōstra, pre autofti lui, pre cei ce ne a-ti acceptatu și ne a-ti primitu cu atât'a doru, cu atât'a caldura cu inima de român, și pre cei ce a-ti alergatu încōce cu simțiu de român, ve salutu dicu pre toti cu celu mai calduros, cu celu mai cordialu „bine v'amu așiatu, bine a-ti venit“ fratilor mei! Ve salutu, și apoi acompianiatu de domni'a vōstra rogu pre celu de susu, pre Domnedieulu parintilor nostri, cu tota ferbințiel'a, sa ne tramita ajutoriulu seu celu sântu, sa ne lumineze, că consultările, lucrările noastre sa produca fructe bune, rezultate cōrespunditōre scopulu, pentru care ne-amu adunatu!

Dupa acestea ve rogu sa-mi concedeti, a mo mai ocupă pucintelu de acestu scopu și a face o revisiune fugitiva asupr'a mîdiolocelor ducetōrie la elu, precum și unele modeste observări.

„Literatură română și cultură a poporului ro-

mănu^a suntu asiá dara problem'a asociatiunei nóstre. O problema, domnilor, pre carea trebuie sa o resolvam bine, si cátu de curendu, pentru ca ne facendu acést'a, aru trebui pote in scurtu tempu sa renunciamu chiaru si la esistintia nóstra nationala; pentru ca acél'a, care stagnéza astadi, domnilor, se prapadesce; — celu pucinu prea lesne ne amu espune pericolului, de a deveni obiectu séu alu derisului, séu alu vaerarei din partea altor'a, dóue rele cumplite, de care sa ne feréscá bunulu Dumniediu!

Dara asiá e domnilor! ca si noi insine vomu cautá a ne feri de ele cá de locu, pentru ca si cogetulu la o astfelu de posibilitate, de eventualitate funesta ne infióra! Asiá e domnilor! ca suntemu determinati a pasi cu pepturi de feru in contr'a ei? Asiá e domnilor! ca voimu cu tótá tária sufletésca, cu tótá seriozitatea, cu tótá energiá a ne perfectióná literatur'a, a ne luminá poporul?

Déca e asiá, precum naturalminte si trebuie sa fia, apoi sa nu mai dubiteze nime despre aceea, ca ne va succede, a ne resolvá problem'a bine si curendu. Voindu, vomu ocupá invetiati nostrii cu lucrarea neinterupta in literatur'a romána, si ii vomu intretiené; voindu, vomu procurá teneretului nostru posibilitatea, de a invetiá ori-ce sciintie, ori-ce arte, industria, comerciulu si economiá rationala; voindu, ne vomu procurá si ne vomu intretiené invetiatori apti; voindu, vomu intemeá scólele inca necesarie, mici si mari, cu unu cuventu, vomu cautá, cá sa strabata lumin'a pâna si in cea mai de pre urma coliba románésca!

Ei bine, mi veti dice, dara cum si cu ce sa infintiamu tóte acestea? Aveti dreptu domnilor, ve e la locu, ve e justificata intrebarea. Vine aici intru adeveru, vine de a se cautá, de a se luá in consideratiune midiulocu midiulócóloru, midiulóculu, fára de care nu te poti miscá, fára de care tóte planurile nóstre de inaintare pre terenulu cultúrei nationale, s'aru prefaca in visuri, midiulóculu materialu, averea, nervus rerum, banii, domnilor, banii si iéra banii.

Marturisescu si eu, si recunosc, ca avemu lipsa de sume insemnate, de sume — fat'a cu modest'a nóstra stare materiala — colosale; recunosc si aceea, ca fatalele impregiurári, sub care gemuse românulu atâtú amaru de tempu, nu i-au concesu a stringe averi, a aduná comori. Recunosc deci si aceea, ca diu in momentu nu putemu dispune despre atâtéa sume, sumele, de câte avemu neaparatá trebuintia. Ve-ti marturisi, ve-ti recunósce insa si domniele vóstre, domnilor, ca numai voia sa avemu, ne putemu castigá si acestu midiulocu de bani neaparatú necesariu. Cátu vomu avé voi'a neclatita, cátu vomu fi determinati a ne ajunge scopulu cu ori-ce pretiu, si cu ori-ce lupta licita; cátu ne vomu fi convinsu pre noi insine si vomu convinge pre totu sufletulu românú, ca fára sacrificie din partea nóstra a tuturor'a nici vorba nu póte fi de mantoirea nóstra, e absolutu imposibile estrea

nóstra la limanulu doritu, numai decátu vomu alergá cu totii, dara cu totii voru alergá, toti românii, si si voru depune denarii lorú la altariulu cultúrei lorú proprie, si-si voru procurá si aceea prea placuta convingere, ca din pucinu lu singuratecilorú nostrii celoru multi se compune multulu ce ne trebuie, multulu, care administratu cu conscientiositate si intrebuintiatu intieptiesce, ne ajuta spre a est la limanu.

Avemu multe — multiamita ceriului — multe esemple tocm'a in sinulu poporului nostru, care dovedescu pre deplinu adeverulu asertiunilorú mele. Nu-mi permitu a ve osteni atentiunea cu enumerarea tuturorú acelorú esemple imbucuratória, ci ve rogu sa cantati la institutele clerurilorú nóstre din tempii mai recenti si ve ve-ti convinge, ca conducetorii si membrii lorú au vrutu si au pututu. Cautati la fratii nostri brasioveni, nasendeni si zarandeni si ve-ti vedé, ca si ei au vrutu, si au pututu, au vrutu si au facutu gimnasia, cari ii glorifica in veci. Lauda si marire tuturorú acestor'a! Dara cautati, cercati, domnilor, chiaru si faptele si rezultatele acestei asociatiuni a nóstre, si ve ve-ti scóte din ele convingerea, ca cine vrea póte.

Sub presiunea astorú-feliu de convingeri s'a planisatu si infintierea si sustinerea academiei románe de drepturi.

S'a sciutu prea bine, ca sum'a de siese sute de mii, receruta spre scopulu acest'a, e colosale, e inspaimentatória, fatia cu puterile nóstre singuraticé; s'a sciutu insa si aceea, ca reimpartinu dupa cuviintia pre toti românii, devine fatia cu puterile lorú colective indata de incassavera, cátu se va produce la acest'a o convingere perfecta despre necesitatea academiei, si o insufletire generale, cá sa-si procure acestu paladiu alu sciintielorú. S'a speratu si se spera cu totu dreptulu, ca intre multele milióne de románi, dóra se voru aflá siese sute de mii, dintre cari sa dea fiecare câte unu florinu, si sa faca posibilu radicarea acestei academii fára de nici o intardiare, sa-si radice siesi insasi prin actulu acest'a celu mai firmu monumentu, iéra védi'a, onórea, gloriá intregei natiuni románe sa o respandéscá preste tieri si preste mári!

Fia cá sa ajungemu cu totii acele dile de o bucuria romána universale!!

Din repórtele domnului secretariu si alu domnului cassariu ve-ti audi si ve-ti intielege, domnilor, ca inceputulu lucrárilorú asociatiunei nóstre si in directione acést'a e precum a fostu in celelalte imbucuratori, si promitiatoriu de o finire buna.

Cá numai decátu sa ve puteti convinge si despre acést'a, si cá sa putemu incepe lucrárilé, care ne-au chiamatu aici, deschidú cu acést'a si edinti'a adunárei nóstre generale XI. —

Despre reuniunile

sasilorú estragemu din „Herm. „Ztg.“ urmátórele:

Tempurile ploiose, recolt'a pre multe locuri necáratá si alte ingrigiri, precum buzunariulu, insuflau multor'a temeri ca adunarea generale a membrilorú reuniunei abiá se va intruní; cu tóte aceste insa inceputulu a succésu. Mai întâiu sosira membri din tienutulu Brasiovlui, cu cari si tempu seninu, nuorii de plóia disparura; astadi Dumineca suntú dilele reuniunei sabiene favorisate de celu mai frumosu tempu, care si facú iérasi inceputulu de-si modestu totusi fórté imbucuratori. Din Bistrii'a, Sighisió'a, Mediasiu, Agnit'a, S. Sebesiu etc. si tienuturi sosira o multime de preoti, invetiatori si economi, cunoscuti si necunoscuti; cam 50 insi participara Sambata sér'a la conferinti'a premergatóre a reuniunei „Gustav-Adolf“. Finea acestei conferintie o formara salutarea reciproca in „Volk-garten“ unde totu deodata o reuniune militaria inveselira pre óspeti cu arie musicale.

Dupa o bine-venire obicinuita cu trambitie si tiembale, care Dumineca diminéti'a resonau de pre turnu — si care pre venatori i atrase la „darea de semnu“ — avú locu, conformu programei, in bisericá o predica festiva.

Adunarea generale se tienú in biseric'a spitálului, carea o deschisera superintendentulu Deutsch cá presiedinte, profesorele Heinrich din Mediasiu presintá raportulu generale, care mai târdiu se va si tipari. Mai întâiu trech fugitivu preste esistintia de 10 ani a reuniunei, dupa aceea dedú raportulu de pre anulu trecut. In 10 ani se tramisera de aici mai multu de 14,000 fl. cá succursu banale si aprópe doplu, cam 29,831 fl., se primira din afara. Sum'a totale din anulu trecut a venitului e 3893 fl., venitulú intregu 5218 fl., spese 2605 fl., si 2614 fl. fondu curatu in comptulu generale, pre lângá aceea unu fondu de asiedimentu, unu fondu pentru deputati si unu fondu de reserva.

Dupa ce preotulu Michaelis presintá raportulu comisiunei esaminatóre si se vorbi la elu, se dedú cassariulu generale, preotulu Schaffend, pre lângá recunoscinti'a activitáti se se, absoluturiulu. Dupa o desbatere mai putienú momentósa despre asiedierea unorú bani, reportá secretariulu general Heinrich propunerea despre intrebuintiarea a 2614 fl. 5 xr., despre a cárei trei-párti, pr. 871 fl. 35 xr. erá a sa decide. 82 posturi erau a se considerá, dintre care 36 comune bisericesci transilvane, care petitionara dupa ajutórie pentru cladirea si repararea de scóle. Dupa o scurta desbatere se primira propunerea comisiunei si se volara câte 30, 40, 50 fl. pentru fia-care comuna, care petitionase. Adunarea generale se va tiené in anulu viitoriu in Mediasiu, cu care decisu siedinti'a se incheia.

La banchetulu festivu in otelulu „Imperatulu romanilorú“ participara aprópe 100 insi. 3 siruri de mese erau ocupate, in parte si de femei si fetitíe. Cu ocaziunea acést'a se radicara mai multe toaste;

FOISIÓRA.

Omulu si Speranti'a.

De n'asiu avé pre lome o stea suridietória,
A cárei radia dulce sa-mi dea câte-unu sarutu;
Sa-mi stimpere durerea cea multu consumatória
Si anim'a secata de sórtea ce-amu avutu,

A-siu dice ca-i mai bine, mai bine de s'aru pierde
Din anima sentirea, — ba si viéti'a chiaru;
A-siu dice ca-i mai bine sa dormu sub gli'a verde
Prin carea nu strabate durere si amaru!

De n'asiu avea unu nuntiu ce spiritu-mi petronde,
De n'asiu avea speranti'a amica pre pamentu,
Sa-mi stérge de pre gene a lacrimeloru unde,
Mi-asiu dá cu bucuria viéti'a pre-unu momentu!

Cáci oh! fára de dens'a eu n'asiu mai fi in stare
Sa portu povar'a sortiei — s'alínu durerea 'n sinu;
Si n'asiu poté sa afli sub ceriuri consolare,
Eterna-aru fi durerea, eternu alu meu suspinu!...

„Privesce 'n giuru de tine oh! anima ingrata“
„Ce ridi cu nepasare de-amarulu ce nutrescu“;
„Privesce 'n giuru de tine la sórtea deplorata“
„In carea martiréza nascutulú omenescu“;

„Si vei concede insa-ti fiintiei plangatória“,
„Ca are dreptu sa plánga de némulu omenescu“;

„Vei dá scusare si tu acestei lacrimióre“

„Si vei simti cu mine aceea ce simtiescu!“..

Cându vediu pe scen'a lomei perfidi'a 'ngamfata
Batându-si jocu cu fala de totu ce e sinceru;
Iér' sânt'a direptate de dens'a profanata,
Lasându pamentu 'n crime si susu sborându la ceriu;

Cându vediu ca celu puternicu cu mâna-afurisita
Despóia pre sermanulu supusu si umilitu;
Si fâr' de remusicare, cu anim'a 'npietrita,
Si ride risu satanicu de celu nefericitu;

Atunci de n'aru suride speranti'a cea iubita,
Steluti'a mea cea dulce, de nu m'aru linisí,
Petrusú de-a omenimei viéti'a amarita,
Suspínulu si durerea de totu m'aru vestedi!

Cându vediu virtutea 'n lome cu reu remunerata,
Si omulu inocinte calcatu, despretiuitu;
Iér' vitiulu si tradarea luându-si de resplata
Favoru, recunoscinti'a, aplausuri de meritu;

Cându vediu in locu de-amóre, concordia, unire,
Úrgi'a, desbinarea, domnúdu pre-acestu pamentu;
Cându vediu pre frati rampendu-si conun'a de iubire,
Si-unu spiritu de partide sapându-le momentu;

De n'asiu mai crede iérasi intru-o regenerare
Ce da viéti'a nóua la genulu omenescu;
De nu mi-aru dá speranti'a, tária, consolare,
Plangendu in condolintia, a-siu stá sa me topescu!

Si cându de alta parte privescu o ginte mare,
Plecându-si fruntea mandra amarului destinu;
Cându vediu natiunea scumpa espusa la 'npilare,
Si patri'a 'necata de lacrimi si suspinu;

Cându vediu marirea nóstra jacându intre ruine,
Si palosiulu celu ageru cadiutu si ruginitu;
Iér' dreptulu si meritulú natiunei orfeline
De gintile straine surpatu, batjocoritu;

De n'asiu diéri prin umbr'a presintelui de jelo
O radia de marire ascunsá 'n venitoriu;
De n'asiu sperá ca trece epoc'a-acestorú rele,
Invinsu de suferintia, cu doru a-si vré sa moru!...

Asiá mi sórtea Dómné, asiá i-dispusu cu mine!
In ór'a cea mai trista cându tóte le-amu uritu,
O singura idea, ide'a unui bine,
Me fermeca, me 'ncánta, me face fericitu!

Traescu intru speranti'a, sa vina diu'a 'n care
Toti ómenii 'ntre sine sa fia iubitori;
Popórele-asuprite sa scape de 'npilare
Si ginteá mea iubita de-ai sei usurpatori.

Traescu intru speranti'a se fii ferice-odata
Si nici ca-mi mai pasa de câte patimescu;
Speranti'a me consola, speranti'a me desfata,
Si singura speranti'a mi-dice sa traescu! —

M. T o m 'a.

celu dintău de superintendentulu Tentsch, care vorbi despre pace, cum M. Sea regele proteje reuniunile, cum împreunarea cu imperatul germanu promite acestei păci și protejeri durată fericită, ceea ce ambii imperati tocmai încheia în Ischl și fini cu unu „sa trăiescă M. Sea regele Franciscu Iosifu I.^a M. Fusz reaminti, cum membrii singuratici se subordina întregului, arată acést'a la reuniunile lor în Germani'a insasi, care acum forméza culmea culturéi (? R.). Afara de acést'a mai tîenura multi toaste, între cari indeosebi: Fr. Obert aminti despre invingerile și glori'a Germaniei în lupt'a spirituale, e o voluptate a trăi, dice elu, déca istori'a universale va fi și judecat'a universale. Densulu ilustră contrastele din Franci'a și Rom'a și do- resce consecinti'a: desbinarea de Rom'a; vorbito- riulu finesce cu „sa trăiescă rectorulu magnificu Döllinger!^a, și deputatulu în diet'a ungurésca, Ran- nicher, care dice ca „in Bud'a-Pest'a se invétia tacerea, cu deosebire cându lipsesce prospectulu de a reusi; se facu vorbe multe insa faptele nu cores- pundu cu ele; asiá avem (sasii) in Bud'a-Pest'a multi barbati cari tacu, poporul insa sa se tîena de acei'a, cari in fapta spriginescu cuvintele.

Dupa mésa, la 5 ore, se redeschise iérasii adunarea generala și se mai resolvira unele afa- ceri constitutive, care pentru publiculu nostru au putienu interesu.

Meditatiuni

asupr'a proiectului de unu regulamentu scolasticu, aster- nutu congresului nationalu bisericescu romanu din an. 1870 de catra comisiunea sea scolastica ad hoc.

(Urmare.)

3. § 75 suna: „Pentru salariulu invetiato- riului confessionalu, in ordineá prima, ingrigesce comun'a bisericésca, carea“ s. a.

§ 76 numesce salarie pentru invetiatori, pre care totu de odata, obliga pre sínódele parochiali ale „otariá“, va sa dica, ale votá și apoi ale trece in bugetulu anuale alu comunei bisericesci.

In virtutea acestoru §§ avem isvóre de salarie invetiatoresci, avem și salarie votate și puse in bugetulu comitetului parochialu. Dar' acum la cine sa se adreseze invetiatoriulu ingagiatu cu cuitanti'a sea, cá sa-si primésca salariulu acordatu? — cându, pre câte luni de odata sa-si faca cuitanti'a? —

Erá dar, bine, cá „Organisarea“:

aa) sa fi insarcinatu pre cineva, sa si numere invetiatoriulu banii, conveniti lui dreptu salariu; sên, déca este acést'a necesitate proveduta in statutulu organicu, sa fi amintitu dar' §-lu corespondietoriu alu acestui'a, cá sa nu fia omulu nevoitu, spre a poté întielege, ca ce vrea „Organisarea“ in cutare ori cutare § alu seu, a celí statutulu organicu întregu;

bb) sa fi aretatu, in ce rate sa-si radice in- vetiatoriulu salariulu seu, in lunarie ori trifunarie. Acést'a pretensiune nici nu cade in sfer'a statutulu organicu.

b) Indetoririle, compatibilitatea.

1. §. 15 prescrie si scóla de repetitiune; § 76 de si prescrie salarie pentru invetiatorii si suplentie scólei poporali inferiori si superiori, dar' apoi nu determinéza, déca aceste salarie sunt de ale trage invetiatorii numai pentru scóla de tóte dilele, sên ca totu pre acést'a plata au sa tîena ei prelegeri si in cea de repetitiune.

Ba inca, cá sa tîena prelegeri in scóla de re- petitiune nu obliga „Organisarea“ in nici unulu din §§ sei pre nimenea nici cu plata, nici fára de plata.

Erá dar' bine, déca vrea sa aiba si scóla de repetitiune sa fi ingrigitu, a pune pre cineva, sa tîena si acolo prelegeri, dupa ce obliga prin § 16 — pre junii de amédoné sexele in etate de 12—15 ani, a o frecuentá! —

Si déca voiesce sa oblige pre invetiatorii din comuna, a tîené prelegeri in scóla de repetitiune; apoi § 17 radica plurimulu óreloru de prelegere — pre septamána in scóla de tóte dilele la 25 de ore de buna séma — afara de exercitiile gimnastice, éra § 37 indetoréza pre unu invetiatoriu, a instrúá celu mai multu 30 de ore pre septamána: atunci dreptatea pretinde, cá, déca cere scóla de repeti- tiune, a trece invetiatoriulu preste plurimulu óreloru sele de prelegere, prescrie prin § 37, pentru aceste ore sa-i prescria „Organisarea“ o remuneratiune.

2. § 17 si § 37 prescriu ore de prelegere; dar' apoi nu obliga pre nimenea ale padí.

Aici érá bine, cá „Organisarea“:

aa) Obligándu pre invetiatorii engagiati la scó- lele nóstre confessionali preste totu, a padí órele de prelegere cu sumpetate, sa prescria nisce oren- duieli si pentru invetiatorii, cari sunt totu de odata si cantori, cá sa nu póta negrigi prelegerile prin mergerea la maslu, ingropatiuni s. a.

(Déca s'aru face si la noi ingropatiunile la 4 ore dupa amédi, ori fia si la 10 ore 'nainte de amédi, in care tempu si maslulu s. a. — invetiatori- loru cantori le-aru cadé acést'a fórté bine fatia cu scóla.)

bb) Sa prescria nisce orenduiele, incátu s'aru poté concede, si cine aru fi indreptatitu, sa concéda licentia invetiatoriului, de a remáné dela prelegere in casu, cându s'aru pretinde acést'a dela elu; cine sa ingrigésca la casu de bóla si alta absentare a invetiatoriului, a nu se intrerumpe invetiamentulu.

3. Aru mai fi unu momentu de netrecutu cu vederea, cându adéca unu teologu absolutu aru ajunge, sa fia alesu undeva de preotu, si asiá aru trebú sa lase postulu invetiatorescu, ori altulu póte ca aru vrea sa-si cerce fericirea la alta scóla s. a. — In privinti'a darei demisiunei inca aru fi bine sa prescria „Organisarea“ nisce orenduiele, cá sa nu remána si prin acést'a scóla de odata si pre ne- asteptate lipsita de invetiatoriu, intocmai cá la casulu de mórté.

4. § 74 încheia cu urmatóarele: „ocupatiunile, ce le potu indeplini in locu si afara de órele sco- lastice, li se potu concede dela senatulu scolasticu.“

Fiindu ca in ori-care comuna se ivescu ocupa- tiuni de deosebite feliori, ce le aru poté implini in- vetiatorii afara de órele de prelegere, cade dar' in sfer'a „Organisarei“, a oprí strinsu pre acelea, cari sên ca nu se potivescu de locu cu chiamarea in- vetiatoreasca, sên ca-i rapescu invetiatoriului tempu prea multu — astu-feliu sunt crámaritulu, aren- dasi'a, notariatulu s. a.

Suplementu.

§ 79 suna: „Fia-care invetiatoriu tramite senatulu epitropescu eparchialu 2% din salariulu anualu, cá sa se forme unu fondu de pensuni pentru veduve si orfani, care fondu se va regulá mai târdíu.“

Acestu § este unulu dintre cele mai grele de întielesu, din câte cuprinde in sine „Organisarea“; fiindu ca ne povestesc, cum-ca fia-care invetiatoriu tramite senatulu epitropescu eparchialu 2% din sa- lariulu anualu, cá sa se formeze unu fondu de pen- siuni pentru veduve si orfani; — fára cá sa ne spuna apriatu, ca ce voiesce cu acést'a nara- tiune? —

Este adeveratu, ca páná acum nu amu auditu, sa fi tramitiendu nescari-va invetiatori 2% din vr'unu salariu vre-unui senatu epitropescu eparchialu, cá sa se formeze vre-unu fondu de pensuni pentru nescariva veduve si orfani; inse publicarea anuntie- loru cade in sfer'a diarielor, dar' nici decum intr'a „Organisarei“.

Apoi nici cá anuntiu nu 'si implinesce acestu § misiunea sea, cum se cade; pentru ca:

a) Ce soiu de invetiatori tramitu senatulu epi- tropescu eparchialu 2%? —

b) Senatulu epitropescu eparchialu din care metropolia tramitu 2%? —

c) Din alu cui salariu tramitu 2%? —

d) Din ce feliu de salariu alu cuiva tramitu 2%? —

e) In totu decursulu servitiului lor, sên numai páná la unu tempu anumitu, sên odata pentru totu- dé-un'a tramitu acei invetiatori 2% din salariulu cuiva? —

f) Sa dicemu, ca „Organisarea“ scie, comca cele 2% le tramitu invetiatorii din salariulu lor; ei bine! — dara acum pentru ale cui veduve, pen- tru ai cui orfani? —

g) Chiaru déca scie „Organisarea“ ca fia-care invetiatoriu tramite 2% pentru sustienerea insusi a voduvei sele si a orfaniloru sei; totusi 'lu ne- dreptatiesce cine 'lau invetiatu sa faca asiá ce-va, fórté, fórté! — pentru ca déca pune omulu din munc'a sea bani la pastrare, are dreptulu sa se fo- losésca la casu de lipsa si elu insusi din acei bani, cari sunt chiaru avérea sea, ori din venitulu, ce-lu dau acei bani ai sei, dara nu numai veduv'a si orfanii sei; asiá dara legea, care a indemnatu pre acei invetiatori sa dee 2% la fondulu de pensuni, are sa prescrie pensune mai întâiu insusi pentru invetiatori, dupa ce adéca au servitu scólei unu

cursu de ani anumiti, ori déca au ajunsu, si mai înainte de expirarea acestui cursu, in stare de a nu mai poté servi scólei; apoi sa pensioneze firesce si pre veduvele si pre orfanii invetiatoriloru.

Firearu acum invetiatorii, despre cari ne po- vestesc § 79 atâtea netipsuiele, cine aru fi; inse de cum-va întielege „Organisarea“ sub acele pecate chiaru pe invetiatorii nostri; atunci:

Tristu si fórté uritu aru fi, a asteptá feme'a sa-i móra barbatulu, si copiii sa le móra tat'n, celu neputinciosu de a mai servi in postulu invetiato- rescu, cá sa capete ei mai curendu pensune, prin care sa póta apoi trái mai usioru!!

Bine, póte sa dica acum cine-va, dara de unde sa faci pensune invetiatoriloru, caduti la neputin- ti'a, de a mai servi scólei, cându nici baremu sus- tienerea scóleloru nóstre populari nu este pretutin- denea ascurata, si — noi nu avem fondu sco- lasticu generalu — ba nici speciali — pentru scó- lele nóstre poporali, cum au alte popóre chiaru si in patri'a nóstra! —

Ce scóle poporali? ce atâtea fondori páná si pentru a pensiuná pre nisce pecatosi de inveti- atori? — voru adauge alti; nu sciti, ca spre a- puté cine-va fericí unu poporu, trebuie sa aiba o inteligintia superióra, si — pentru acést'a ne tre- buiescu scóle inalte? —

Prin urmare la infintierea si sustienerea astoru- feliu de scóle vomu abate de astadi înainte din tóte- paterile nóstre!

Iéra pentru ca avem in poporul nostru si ómeni vitiosi, sa ne silimu, a-i scapá de acést'a — biciindu vitulu, sguduindu-lu, sbuciumandu-lu, sdobindu-lu si asiá stirpiindu-lu din fundamente! Si fiindu ca afectele se potu domoli nu prin pa- rimii, ci prin impresionári imediate asupr'a simtirei din afara, petrundietórie prin acést'a la sufletu, pro- venite dela scene triste, la cari eroii cadura vic- tim'a pericunei: — asiá dara trebuie sa facemu fondori pentru teatre; fondori pentru academii!

Astfelu — apoi — vrendu — nevrendu — — trebuie — — — bietulu crestinu sa dica, ca — — — au dreptate; pentru ca:

Déca nu vremu sa ne pastrámu limb'a s. a. sustienendu scólele poporale — trebuie sa facemu fondori pentru teatre, avendu placerea, a ni-o mai audi baremu sunádu pre bina! — trebuie sa fa- cem mai întâiu de tóte academii; cá sa o afle urmasii nostri, cei ce o voru mai dóri, baremu in bibliotecele acestor'a, si sa o studieze, cá — pre o limba clasica!!

(Va urmá.)

Branu, in 10 Iuliu c. v. 1871.

Necrologu. Luni in 5 ale lunei cu- rente fu dusu la grópa unulu dintre cei mai activi si zelosi preoti ai acestui tîenutu, ba amu poté dice dintre cei mai distinsi in archidieceasa.

Repausatulu in Domnulu este preotulu din co- mun'a Branului Sohodolu, Ioanu Puscaru, care fiindu nascotu la anulu 1798 in lun'a Decembre in etate de 73 ani, dupa unu servitiu acuratu in decursu de 50 ani la altariulu Domnului, in urm'a unei receli altmintrelea slabitu de betránelie 'si dede su- fletulu seu in mánile creatoriului. Preotulu Ioanu Puscaru au fostu unu modelu de parinte adeveratu, cáci elu, pricepandu vocea tempului, crescú pre toti 5 fii ai sei in scoli, incátu fiesce-carele castigán- du-si o eruditie mai mare sên mai mica, ocupa locuri onorifice in societatea nationala romána; iéra pre 4 fiice ale sale inca le chivernisí cuviinciosu. Repausatulu in Domnulu este tata Ilustratiiei Sele, dlui jude la tribunalulu supr. judecatorescu din Pest'a, Ioanu cay. de Puscaru, a dlui avocatulu de tíera Iosifu Puscaru in Brasiovu, a preotulu din Soho- dolu Leontinu P., a vice-judelui cercualu din cer- culu Venetiei la Fagarasiu Iog'a P. si a p. o. pro- fesoru seminariulu si asesoru consist. Dr. Ilariu Puscaru. A mai dice ce-va lánge aceste date spre laud'a eterna a fericitului in Domnulu estu de pri- sosu. Asemenandu starea materiale de care au dispusu acestu demnu preotu cu rezultatele prestate prin crescerea cea buna a fiiloru sei, acelea remanu neproportionatu in deretulu acestor'a; insa unu zelu neobositu si o vointia tare, care 'la condusu páná in cele din urma dile ale sale au invinsu tóte greu- tátile. Din aceste consideratiuni si din privinti'a la caracterulu celu nepatatu si purtareá acurata a ofi- ciului preotiescu din partea repausatului, avú Esce- lenti'a Sea Par. Archiepiscopu si Metropolitu An-

dreiu Bar. de Siagun'a bun'a-vointă a-lă decora înca înainte cu doi ani cu brâu roșiu. Provedin-tia divină vră, că la immortalizarea sea sa asiste totii 9 fii ai sei, alergându din deosebitele părți dimpreună cu numerosii conșăgeni spre a depune lacrimi la mormentalu demnului loru parinte. Nu-merulu celu mare alu onoratoriloru, alu dloru am-ploiați vamali din Brannu, ai judecatoriei singulare din Zernesti, ai personalului de gendarmi din Brannu etc., cari dederă repausatului onôrea cea mai de pre urma, testédia din destulu stim'a și reputati-nea, de care se bucură la conșcutii sei. La im-mortalizare functionara 12 preoti din Brannu și Zer-nessi pre lănga pre on. dnu prot. Ioanu Metianu, care într'o cuventare funebreale fôrte corespundie-tôre apretiu meritele repausatului in Domnulu. Din averea sea ce i au mai remasu dupa trecerea din viét'a acést'a, au dispusu testamentarice a lasă unu locu pentru biserica, iéra altulu pentru scôl'a gr. or. din Sohodolu. Dee Dumnedieu că in sinulu natiunei române sa se afle multi astfelu de barbati și preoti demni și ea atunci va inflori și prosperă! iéra adormitolui in Domnulu preotului Ioanu Pus-cariu sa-i dăca fia-care românu bunu: „Fia-i tie-rân'a usiôra și memori'a eterna!“

Unu invetiatoriu.

Serbarea dela monastirea Putn'a 15/27 Aug. 1871.

Vir magnitudine animi, perritia rei militaris et rebus contra Tur-carum, Hungarorum et Polonorum reges ac Tartaros feliciter gestis omni aevo memorabilis!

Cromer. Lib. III. p. 452.

(Urmare.)

Iéta care eră starea Europei și 'n specia a românității pre tempulu cându Stefanu alu V-lea se făc domnu:

Statele crestine din Europ'a, desbinate prin dogmele religiôse, desbinate și in politica, traiau in izolare și apatia.

Unele sdrobite de resbele, altele imbucatalite prin intrige intestinale, și prin nesfersite revolțiuni, n'aveau nici tempulu, nici prudintia de a deschide ochii sa védia marele colosu ce le amenintia din Asi'a.

In acést'a trista situatiune, va fi că o deose-bita fericire aparitiunea unoru capitani insemnati, cari sa puna bazele unei bune transformatiuni, cari sa faca epoca in viét'a gintiloru preste care au domnit.

Prefaceri multe și fenomene curiôse prevesteau c'are sa fia mare — că și barbati ce vietuira in ea — acést'a a două parte din seculu alu XV-lea.

La 1436 se descopere imprimeria, și aven-tulu culturai va fi asigurat. Apoi Americ'a, pra-fulu de tunu, busol'a! Preste o diecime de ani ¹⁾ Europ'a primesce fiorôs'a scire despre caderea Con-stantinopleului și remâne uimita in faci'a uriasiei invasiuni ce păgânătatea face, că unu diluviu, prin nenumerate hordé barbare de musulmani.

Resbelulu de 30 de ani versase multe sirôie de sânge și tierile dela apasu se frementasera in deosebite reforme religiôse și politice.

Statele Europei încerca unu congresu generosu la Lodi in 1454 și de odata, in unulu și acel'a-si anu, trei persône se urca pre trei tronuri: — Ma-tei Corvinu devine rege alu Ungariei, Piu II se face papa, Stefanu V intra in Sucév'a! Celu din urma avea sa atraga privirile tuturor, prin rolulu ce fu merito a jucă in afacerilo Europei.

Déru români?

In Munteni'a Vladu Tiepesio, valorosu, inse și erodu preste fire, se deochiasa de atât'a isetimo și curagiu, și esiă din calea nationala prin secre-tele-i intielegeri cu ungurii ²⁾ inamicii sei in-versiunati.

Moldav'a revenise, ce e dreptu, sub o singura domnia, inse cu pretiulu aprôpe alu demnității sele ³⁾ și famili'a lui Alesandru celu bonu ⁴⁾ se înstrainase dela domnia in favôrea unui trada-toriu alu intereselor nationali ⁵⁾.

¹⁾ La 1453.

²⁾ Cursu de istoria la universitate, de V. A. Urechia.

³⁾ Tratatulu de omagiu regelui Poloniei. — Cronica putnăna p. 6 tom. III. „Archiv'a istorica a Romaniei.“

⁴⁾ Mosiulu lui Stefanu celu Mare.

⁵⁾ Petru Aronu, instrumentu servile alu curției Po-loniei.

Români déra erau cufondati in întunorecu, și singur'a scândura de scapare, Petru Aronu alu Mol-dovei, grabia prin clatinarile sele, grabia din ce in ce aretarea sôrelui puternicu care avea sa poie ca-petu tristelor tenebre și sa condeacă tier'a la por-tulu fericitu.

Sôrele se aretă...

Stefanu spuse lunei că tempulu injosirei se sferșise pentru acestu poporu!

Și care fu planulu ce-si croi, care politic'a ce urmă, care scopulu la care tinti?

Primu-i pasiu fu inavutirea tierii prin des-voltarea comerțului și a navigatiunii și organizarea ei militarese.

„Nu numai pre ostasi și pre boieri, ci și pre tierani inca-i deprinsese la arme, invetiandu pre fie-care cum sa-si apere patri'a: déca așlă ca vre-unu omu de rendu n'are sageti, n'are și sabia, seu merge la tabara fără de pinasni, aceluia fără mila i taia capulu“ ¹⁾.

Prin acést'a Stefanu voia sa dobândesca pre-stigiulu ce merita și elu și români, că de aci sa pôtă luă initiativ'a unei cruciade crestine in contr'a turcilor ²⁾.

Introduce o justitia severa, o administratiune de modelu, face pre români uniti și viteji și, sicuru de isbândile sele, nu cere dela ineptii sei vecini decâtu sa-lu secundeze câtu-si de putieno.

Urmându politic'a lui Radu-Negru, Mircea I și Alesandru celu Bonu, Stefanu — totu-dé-un'a prudi-nte și totu-dé-un'a modestu — lasa pre inamici a se legana in visurile lor aurite și le magulesce sperantiele prin tramitarea de ambasadori, că de esemplu la curtea Poloniei, sa le spuie ca, îndata ce 'si va regulă trebile, va veni sa le faca visit'a de omagiu ce i cereau.... Trebile inse erau in-amarile, și visitele ce le face se numescu coprin-derea Ciceului, a Pocutiei, a Columiei ³⁾.

Precumpanindu pre unulu cu celu altu, aliân-du-se cu fie care in parte și impuindu la toti res-pectu, Stefanu e celu mai abile diplomatu care, in circumstari atât de infioratôre și atât de sinistre, putu sa salve românimulu și sa se naltie la o splendôre esemplara.

Cātu despre scopulu ce urmariă, acést'a constă in a radica natiunea de sub influintia straina și a o face respectata de puterile vecine: de ai asigurâ viitoriulu prin redobândirea suveranității ⁴⁾, de ai intemeia unitatea și independintia.

Și in adeveru, numai in acést'a unitate și inde-pendintia consiste totu viitoriulu nationalității nôstre.

Nu mai cându vomu fi independinti, numai atunci vomu fi și liberi, și fericiti, și tari, și respectati!

Iéta marea idea pre care singuru Stefanu o intielesese și se nisuiă fără pregetu a o realisă

Și dovêda ca acestea i erau nobilele aspira-tiuni, avemu in indoitulu faptu ca pre de o parte ajutâ pre sub mâna pre Transilvani și i îndemnă sa se revolté spre a se eliberă de sub jugulu ma-giaru — primindu pre cei esilati in tieră la sine și apoi napoindu-i cu midiolôce necesarie și inso-cindu-i pâna in inim'a provinciei ⁵⁾ — iéra pre de alta parte persecutâ pre Radu din Munteni'a, care eră sustienutu de turci, voindu cu modulu acést'a a coprinde tôte trele principatele și, impraunându cu densele possessiunile române din Crimea și Pocuti'a, cu coloniile din josulu tierii, cu Cetatea-Alba și

¹⁾ „Non militares modo et nobiles, sed et agrestes in arma cogerat, docens quemlibet patriae defensionem tueri: si quem agrestem comperisset non habere sagittas, arcum aut gladium, aut in expeditionem calcariarum non accurise, absque ulla commiseratione capita damnabat.“ — Dlugoss in Hist. Poloniae lib. XIII, pag. 417. — Mi-ron Costin apud Sincal p. 33 t. II.

²⁾ Dupa bataia dela Rachov'a — „Stephanus missit ipse summo Pontifici Romano Sixto IV aliquot captivos et signa hosti (Turco) errepta, suae sanitatis deposcens auxilia, ad reliquam rabiem Turci contundendam.“ — Dlu-goss eod. loc. cit.

³⁾ V. A. Urechia, Cursu de ist. rom. la universit. din București.

⁴⁾ Enghel in „Antiqua historia Moldaviae“ p. 131 — 132 ap. Sincal in „Cronica“ tom. II, p. 34.

⁵⁾ „Transilvenos etiam factiones foverat ut, pertur-batis rebus, libertate frueretur.“ — Dlugoss in lib. XIII, p. 418. — Vede și epistol'a lui Mateiu Corvinu, citata apud Sincal, p. 50, t. II — „și primindu pre surghinintii nôstrie, apoi pradându și robindu din cramea nôstra.“

cu tóta Dobrogea pâna la Marea-Négra, sa formeze unu statu putinte, care sa pôtă tiené peptu tuturor furtunelor!

Că sa pôtă faptu tôte aceste patriotice idei, Stefanu trebuia sa fia unu mare diplomatu, unu erou de frunte, unu geniu intre domnitori.

Și in adeveru, natur'a se însărcinase a gramadi intr'ensula tôte calitățile.

Cu o rară marinimia, „aprinșu spre lucruri vitegesci“ ¹⁾ insofletitu de celu mai aprigu patrio-tismu, cu o neclintita credintia in a tôte puterea lui Dumedieu, cu o nesecata dibacia și isetfime de minte in tempu de pace, cu unu curagiu fără de margini in batalia, Stefanu Voda eră unu alu doilea Fabius Cunctator. ²⁾

Colo la Bai'a invinge prin siratagem'a d'a punô focu opidului și la lumin'a flacârilor de a bate cu deservensire pre unguri ³⁾; dincolo invinge prin de-vastarea și arderea satelor pre unde trecea ina-miculu ⁴⁾; mai dincoce prin retragerea in munti și strimtori, că la Valea-Alba ⁵⁾ că la codrulu Cós-minului ⁶⁾ (Va urmă.)

¹⁾ Vorniculu Gr. Ureche in „Letopisite“ cit. apud R. Ionescu in Rev. Rom. p. 521.

²⁾ „Elatus animo ac ferrus ingenio. praeterea im-piger et bello asper“!

³⁾ Dlugoss. Lib. XIII, anno 1457. Hist. Poloniae.

⁴⁾ A. Treb. Laurianu in „Istoria romanilor“ — Ist. gener. de P. Cernatescu p. 417, edit an. 1864.

⁵⁾ In 26 Iuliu 1476 — Dlugoss 'lu numesce cu acést'a ocaziune „insidiosus callidusque hostis“. Lib. XIII. p. 418.

⁶⁾ „Ecce agrestes Valachi pedites undique, ex insi-diis coorti, impetum in ea faciunt etc.“ — Cromer.

Concursu.

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu la scôl'a elementara populara gr. or. din Suburbiulu Brasiovechiu se deschide prin acést'a concursu.

Salariulu impreunatu cu acestu postu este 200 fl. v. a. cuartiru și 2 stângini lemne de focu.

Doritorii de a ocupa acestu postu au a-si trami-te petitiunile loru provideute cu atestatu scolasticu despre studiile ce au invetiatu, cu atestatu de botezu, ca suntu de religi'a gr. or. cu atestatu de moralitate precum și cu atestatu ca au absolvatu cu succesu bunu cursulu teolo-gicu seu pedagogicu, celu multu pâna la 1 Septembrie a. c. la Prea Onoratul Domnulu Protopopu Iosifu Baracu in Brasiovu.

Brasiovechiu, 29 Iuliu 1871.

Comitetulu parochialu dela biserica sântei adormiri din Brasiovechiu.

(73—1)

Concursu.

Din partea comitetului protopresbiteralu gr. or. din tractulu Siri'a (Világos) pentru ocuparea postului vacantu protopresbiteralu cu acést'a se deschide concursu.

Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt:

- Veniturile parochiei protopresbiterale din Siri'a pre-cum: un'a sesiune pamentu aratoriu, birulu și ta-sele parochiale.
- dela preotii gr. or. din tractulu protopresbiteralu, birulu in grâu a) 5 mesuri dela fia-care preotu.
- Tacele stolare a) 1 fl. pentru fia-care siedula ma-trimonia.

Doritorii cari voru voi a concurge pentru ocuparea postului protopresbiteralu suntu datori a documenta:

1. Cu documente valide, ca suntu apti și bine-mé-ritati pre terenulu bisericescu — scolaru și politico-na-tionalu.

2. Ca au frecuentatu regulatu și absolvatu teolo-gia și in care-va academia tôte cursurile de drepturi, seu celu putienu 8 clase in care-va Liceumu cu succesu îndestultoriu.

3. Pre urma concurentulu, din motivulu că tôte a-facerile administrative bisericesci din protopresbiteratulu Siri'e statatori din 42 mii sufleté gr. or. române se ducu in limb'a româna, — e îndatoratu a documenta ca e ver-safu in literatur'a nationala româna.

Fiindca terminulu alegerei s'a pusu pre 16 Septem-bre 1871 st. v. recurrentii au a substerne recursurile in-struat cu tôte documentele pôtite pâna la 10 Septembrie st. v., adresându-le deadreptulu comitetului protopresbite-ralu gr. or. tractualu in Siri'a (Világos) comitatulu Aradu in Ungaria.

Datu din siedintia comitetului protopresbiteralu tie-nuta la 29 Iuliu 1871 st. v.

Nicolau Beldea,

Adminitr. prot. că presied.

comit. protopresbit.

Teodoru Papp,

not. comitetului

(74—1)